

Agustín Fernández Mallo

Escriptor

Conegut sobretot a partir de 'Nocilla Dream', publicada el 2006, Agustín Fernández Mallo ha escrit novel·la i assaig, però cal acudir a la poesia per trobar-hi les arrels de la seva obra. Acaba de publicar una nova ficció en prosa, 'Limbo' (Alfaguara).

“El petit error en la còpia permet l'evolució”

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

Limbo comença recordant breument la vida del físic Werner Heisenberg, pare de la mecànica quàntica moderna. Continua amb la narració d'una noia mexicana, que recorda el segrest que va patir mentre viatjava pels Estats Units amb un home preocupat per trobar el “So de la F”. Hi ha un tercer fil, el d'un duet de música pop que es tanca en un *château* francès per enregistrar el seu primer disc. Totes tres realitats estan connectades per elements subtils i per picades d'ullet culturals (J.G. Baillard, la Bíblia), geogràfiques (les Torres Bessones) i històriques (els experiments de Josef Mengele). Endinsar-se en els llimbs de Fernández Mallo és un viatge novel·lístic molt llegidor, però que alhora conté investigacions –intel·lectuals o no– sobre la realitat.

“Tot el que ha passat alguna vegada està condemnat a la repetició”, llegim en la teva última novel·la. El doble, la còpia i el clon són tres dels temes que la recorren.

La repetició és una idea que es pot trobar en tota la narrativa i en la poesia que he escrit. No hi ha res que pugui esdevenir-se una sola vegada. El que no queda inserit en un ritme no ho podem comprendre: és el ritme i la ruptura del ritme el que ens permet comprendre el que passa al voltant nostre. Què és la ciència, si no la recerca d'un ritme? Una llei física intenta trobar fenòmens que es repeteixen i que, per tant, tenen un ritme determinat. En poesia passa el mateix. Fins i tot el cor funciona rítmicament. Aquesta idea és molt antiga, i n'hi ha una gran quantitat d'exemples, des dels contes d'Álvaro Cunqueiro fins a l'estructuralisme. Dit així, sembla que hagi escrit un assaig, però *Limbo* és una novel·la.

Un dels esquers narratius és el segrest d'una de les veus narratives. En un viatge a Guatemala –potser hi havia anat a presentar *El hacedor* (de Borges). Remake–, vaig llegir un reportatge sobre una noia segrestada. No en recordo tots els detalls, però vaig començar a treballar-hi. Un dels punts que m'intrigava era investigar la relació que

FERNÁNDEZ MALLO, A L'HOTEL BARCELONA CENTER DEL CARRER BALMES, P. VIRGILI

algú a qui han segrestat té amb el seu propi cos. Què passa quan et prenen tot allò –persones i objectes– amb qui tens vincles afectius? Només quedes tu mateix. La pròpia identitat canvia, ja sigui perquè comences a explorar el teu cos o perquè deixes de relacionar-t'hi.

La noia recorda el segrest durant un viatge pels Estats Units amb la

seva parella, però evita dir-n'hi res, perquè no la consideri un monstre.

Tots som monstres, en funció del context on estiguem. N'hi ha prou traient-nos del nostre hàbitat perquè ens hi convertim. Fa anys que dono voltes a aquesta idea. Durant una temporada vaig viure a Dejà i durant la tardor i l'hivern baixava a la cala –s'hi podia accedir des que

Robert Graves hi havia fet fer una carretera–: el meu objectiu era estar-me una estona a la vora del mar, per veure el que el mar tornava a la sorra. Hi arribaven tota mena d'objectes, que l'acció de l'aigua havia arrodonit: havia tingut lloc una transformació monstruosa. Encara que els objectes continuaven sent reconeixibles, estaven descontextualitzats.

Anys abans de ser segrestada, la noia mata el temps fent fotos a l'escorxador que es veu des de casa seva, on treballa el seu pare. Per què?

Una de les activitats que m'excita força és visualitzar les feines i activitats aparentment brutes. Què passa abans de comprar una safata de carn al súper? Qui s'esquitxa de sang? Vivim en una societat hipersèptica, però hi ha professions com escorxar animals que continuen existint.

Limbo planteja històries que, aparentment, no tenen punts de connexió, però sí que n'hi ha: els anem trobant disseminats al llarg del text. Així i tot, la sensació és que no tot acaba de quadrar.

Es que no podria quadrar! Els meus personatges tot sovint enuncien metàfores que els serveixen com a mètodes d'investigació de la realitat. La meua poètica és escriure no únicament per explicar si em sento bé o malament, sinó per indagar en el que tenim al voltant. Hi ha coses que no encaixen perquè queden penjades, i d'altres perquè formen part de la metàfora, figura literària que impedeix l'encaix total.

La novel·la es pregunta també per l'originalitat. Expliques la història d'una parella de músics que tenen com a principal fita artística tocar al Festival de Benicàssim de Xangai, on hi ha clons dels grups que participen en l'edició valenciana.

Des del Romanticisme, el creador genial busca la singularitat, la còpia única. La recerca d'aquesta unitat descriu un arc que acaba desembocant al pop. Una de les mitologies del pop és que pot existir una còpia exacta d'una altra cosa: aquest seria el seu horitzó metafísic. El que jo intento mostrar en la novel·la és que, quan s'intenta copiar alguna cosa, sempre hi ha una petita desviació que la fa diferent. El petit error en la còpia permet l'evolució. La còpia és la base de la vida, i la clonació està sent un dels grans temes del nostre segle. Les Torres Bessones de Nova York tenien una duplicitat monstruosa. Quan van caure, simbòlicament es tractava d'un acte que mostrava la impossibilitat de la còpia.◆◆